

Siri Kecerdasan Timur

东方智慧丛书

Ketua Editor: Tang Wenhui Liu Zhiqiang

主编: 汤文辉 刘志强

Penasihat Ilmiah: Zhang Baoquan

学术顾问: 张葆全

Bahasa China-Melayu

汉 马 对 照

Terjemahan Pilihan *Xunzi*

荀子选译

Karya Asal: (Zaman Negeri-negeri Berperang) Xun Kuang

原著: (战国) 荀况

Pemilih dan Penerang: Guo Yuxian

选释: 郭玉贤

Penyemak Bahasa China: Zhang Baoquan

中文审读: 张葆全

Penterjemah: Tan Xiao

翻译: 谈笑

Pereka Grafik: Guan Ruilin Yin Hong Yang Yang

GUANGXI NORMAL UNIVERSITY PRESS

广西师范大学出版社

Siri Kecerdasan Timur

东方智慧丛书

Ketua Editor: Tang Wenhui Liu Zhiqiang

主编: 汤文辉 刘志强

Penasihat Ilmiah: Zhang Baoquan

学术顾问: 张葆全

Bahasa China-Melayu

汉 马 对 照

Terjemahan Pilihan *Xunzi*

荀子选译

Karya Asal: (Zaman Negeri-negeri Berperang) Xun Kuang

原著: (战国) 荀况

Pemilih dan Penerang: Guo Yuxian

选译: 郭玉贤

Penyemak Bahasa China: Zhang Baoquan

中文审读: 张葆全

Pereka Grafik: Guan Ruilin Yin Hong Yang Yang

绘图: 关瑞琳 尹红 杨阳

· 桂林 Guilin ·

GUANGXI NORMAL UNIVERSITY PRESS
广西师范大学出版社

© 2017 by Guangxi Normal University Press.

All rights reserved.

图书在版编目(CIP)数据

荀子选译: 汉马对照 / 郭玉贤选释; 谈笑译;
关瑞琳, 尹红, 杨阳绘. —桂林: 广西师范大学
出版社, 2017.4

(东方智慧丛书 / 汤文辉等主编)

ISBN 978-7-5495-9593-8

I. ①荀… II. ①郭…②谈…③关…④尹…
⑤杨… III. ①儒家②《荀子》—译文—汉语、
马来语 IV. ①B222.64

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2017) 第 054863 号

广西师范大学出版社出版发行

(广西桂林市中华路 22 号 邮政编码: 541001)
(网址: <http://www.bbtpress.com>)

出版人: 张艺兵

全国新华书店经销

桂林广大印务有限责任公司印刷

(桂林市临桂县秧塘工业园西城大道北侧广西师范大学出版社集团
有限公司创意产业园 邮政编码: 541100)

开本: 880 mm × 1 240 mm 1/32

印张: 6.125 字数: 122 千字 图: 34 幅

2017 年 4 月第 1 版 2017 年 4 月第 1 次印刷

定价: 58.00 元

如发现印装质量问题, 影响阅读, 请与印刷厂联系调换。

东方智慧丛书

学术顾问: 张葆全

主 编: 汤文辉 刘志强

编辑委员会:

主 任: 虞劲松 郭玉贤

委 员: 才学娟 王 专

王 燕 杨远义

陈丕武 施 萍

梁嗣辰

翻译委员会:

主 任: 黎巧萍 刘志强

覃秀红

委 员: 王海玲 吴思远

沈 菲 张 蔚

欧江玲 徐明月

谈 笑 陶 红

黄兴球 覃海伦

韩艳妍

美术委员会:

主 任: 柴万里 尹 红

委 员: 卫阳虹 王雪峰

吕 鹏 刘 荣

关瑞琳 郑振铭

俞 崧 陶朝来

黄建福 蓝学会

戴孟云

Siri Kecerdasan Timur

Penasihat Ilmiah: Zhang Baoquan

Penyunting: Tang Wenhui Liu Zhiqiang

Jawatankuasa Penyunting:

Ketua Pengarang: Yu Jingsong Guo Yuxian

Anggota: Cai Xuejuan Wang Zhuan

Wang Yan Yang Yuanyi

Chen Piwu Shi Ping

Liang Sichen

Jawatankuasa Penterjemahan:

Ketua Pengarang: Li Qiaoping Liu Zhiqiang

Qin Xiuhong

Anggota: Wang Hailing Wu Siyuan

Shen Fei Zhang Wei

Ou Jiangling Xu Mingyue

Tan Xiao Tao Hong

Huang Xingqiu Qin Hailun

Han Yanyan

Jawatankuasa Seni Lukis:

Ketua Pengarang: Qi Wanli Yin Hong

Anggota: Wei Yanghong Wang Xuefeng

Lü Peng Liu Rong

Guan Ruilin Zheng Zhenming

Yu Song Tao Chaolai

Huang Jianfu Lan Xuehui

Dai Mengyun

总 序

文化交流对人类社会的存在与发展至关重要。季羨林先生曾指出，文化交流是推动人类社会前进的主要动力之一，文化一旦产生，就必然交流，这种交流是任何力量也阻挡不住的。由于文化交流，世界各民族的文化才能互相补充，共同发展，才能形成今天世界上万紫千红的文化繁荣现象。^[1]

中国与东盟国家的文化交流亦然，并且具有得天独厚的优势。首先，中国与东盟许多国家地理相接，山水相连，不少民族之间普遍存在着跨居、通婚现象，这为文化交流奠定了良好的地理与人文基础。其次，古代中国与世界其他国家建立起的“海上丝绸之路”为中国与东盟国家的经济、文化交流创造了有利的交通条件。

中国与东盟诸多使用不同语言文字的民族进行思想与文化对话，

[1]季羨林：《文化的冲突与融合·序》，载张岱年、汤一介等《文化的冲突与融合》，北京大学出版社，1997年，第2页。

自然离不开翻译。翻译活动一般又分为口译和笔译两类。有史记载的中国与东盟之间的口译活动可以追溯至西周时期，但笔译活动则出现在明代，至今已逾五百年的历史。

在过去五百年的历史长河中，东盟国家大量地译介了中国的文化作品，其中不少已经融入到本国的文化中去。中国译介东盟国家的作品也不在少数。以文字为载体的相互译介活动，更利于文化的传承与发展，把中国与东盟国家的文化交流推上了更高的层次。

2013年9月，国务院总理李克强在广西南宁举行的第十届中国—东盟博览会开幕式上发表主旨演讲时指出，中国与东盟携手开创了合作的“黄金十年”。他呼吁中国与东盟百尺竿头更进一步，创造新的“钻石十年”。2013年10月，习近平总书记在周边外交工作座谈会上强调要对外介绍好我国的内外方针政策，讲好中国故事，传播好中国声音，把中国梦同周边各国人民过上美好生活的愿望、同地区发展前景对接起来，让命运共同体意识在周边国家落地生根。于是，把中华文化的经典译介至东盟国家，不仅具有重要的历史意义，同时还蕴含着浓厚的时代气息。

所谓交流，自然包括“迎来送往”，《礼记》有言：“往而不来，非礼也；来而不往，亦非礼也。”中国与东盟国家一样，既翻译和引进外国的优秀文化，同时也把本国文化的精髓部分推介出去。作为中国最具人文思想的出版社之一——广西师范大学出版社构想了《东方智慧丛书》，并付诸实践，不仅是中国翻译学界、人文学界的大事，更是中国与东盟进行良好沟通、增进相互了解的必然选择。广东外语外贸大学和广西民族大学作为翻译工作的主要承担方，都是国家外语非通用语种本科人才培养基地，拥有东盟语言文字的翻译优势。三个单位的合作将能够擦出更多的火花，向东盟国家更好地传播中华文化。

联合国教科文组织的官员认为，“文化交流是新的全球化现象”。^[1]
我们希望顺应这一历史潮流与时代趋势，做一点力所能及的事。
是为序。

刘志强

2015年1月25日

[1] 《联合国教科文组织文化政策与跨文化对话司司长卡特瑞娜·斯泰诺的致辞》，载《世界文化的东亚视角》，北京大学出版社，2004年，第3页。

Kata Pengantar

Proses perkembangan masyarakat manusia terjadi disebabkan oleh beberapa faktor. Pertukaran kebudayaan memainkan peranan yang penting dalam kemunculan dan perkembangan masyarakat manusia. Prof Ji Xianlin pernah menyatakan bahawa jalinan kebudayaan merupakan salah satu dorongan yang kuat dalam kemajuan masyarakat manusia. kemunculan budaya berlaku, pertukaran budaya juga turut muncul. Dengan itu, pelbagai budaya bangsa antara dunia ini akan saling lengkap melengkapi antara satu sama lain dan akhirnya berkembang. Pertukaran budaya membentuk budaya yang cemerlang.^[1]

Hal ini turut berlaku pada kebudayaan di negara China dan negara-negara ASEAN. Pertukaran ini mempunyai kelebihan tersendiri tanpa disedari. Contohnya, perkahwinan rakyat di negara

[1] Ji Xianlin, *Konflik dan Integrasi Budaya-Pengantar* daripada Zhang Dainian, Tang Yijie *Konflik dan Integrasi Budaya*. Beijing: Penerbit Universiti Peking, 1997, hlm.2.

China dengan rakyat di negara ASEAN berlaku disebabkan faktor jarak yang tidak berbeza. Hal ini berlaku kerana negara China bersempadan dengan negara-negara ASEAN dan hal ini secara tidak langsung mendorong ke arah berlakunya perkahwinan campur. Perkara sebegini memberikan manfaat kepada pertukaran kebudayaan dari segi geografi manusia. Faktor pertukaran kebudayaan juga berlaku dengan adanya “Jalan Sutera di laut” yang dibentuk pada zaman dahulu untuk menjalankan aktiviti ekonomi antara masyarakat China dengan luar negara.

Dalam proses pertukaran budaya, negara China dan negara-negara ASEAN menggunakan pelbagai bahasa dan tulisan yang berbeza. Hal ini menyumbang kepada aktiviti penterjemahan. Kegiatan penterjemahan dapat dibahagikan kepada dua jenis, iaitu penterjemahan secara lisan dan secara tulisan. Penterjemahan secara lisan yang terawal tercatat dalam sejarah wujud pada zaman Dinasti Xi Zhou, manakala penterjemahan secara tulisan pula wujud pada zaman Dinasti Ming iaitu lebih lima ratus tahun yang lalu. Sewaktu itu, negara-negara ASEAN telah menterjemah banyak hasil karya negara China yang berkaitan dengan kebudayaan negara China sendiri. China juga tidak ketinggalan menterjemah hasil karya negara-negara ASEAN dalam jumlah yang besar. Aktiviti menterjemah ini akhirnya mengembangkan budaya masing-masing dan meningkatkan pertukaran budaya antara negara China dengan negara-negara ASEAN.

Li Keqiang, Perdana Menteri China menyanjung tinggi tentang kerjasama ‘Dekad Emas’ antara Negara China dan negara-negara ASEAN dalam ucapan beliau semasa berlangsungnya sidang pembukaan rasmi Expo China-ASEAN (CAEXPO) ke-10

yang diadakan di Nanning, Guangxi pada bulan September 2013. Beliau menggalakkan kerjasama pembangunan 'Dekad Intan' iaitu meningkatkan tahap kerjasama dalam tempoh sepuluh tahun yang akan datang. Presiden China, Xi Jinping pula menegaskan bahawa penyiaran dasar luar dan diplomatik China kepada negara-negara jiran sewaktu Seminar Hal Ehwal Negara Jiran yang diadakan pada bulan Oktober 2013. Beliau mengumumkan bahawa sikap negara China yang ikhlas bekerjasama di rantau ini disebabkan oleh impian China yang mengharapakan kedamaian dan kesejahteraan sama seperti negara-negara lain. Nasib negara China berhubung rapat dengan nasib negara jirannya. Atas hal-hal tersebut, penterjemahan hasil karya China menjadi keperluan dan memainkan peranan yang penting dalam masyarakat kini.

'Menerima' dan memberi hadiah turut termasuk dalam kegiatan perhubungan. Menurut perumpamaan yang diberikan oleh "*Li Ji*", "menerima tanpa menghantar tidak sesuai dengan tatasusila dan begitulah sebaliknya." Negara China sama seperti negara-negara ASEAN, menterjemah dan membawa masuk hasil karya yang unggul dari negara lain ke dalam negara sendiri dan seterusnya memperkenalkan inti sari budaya sendiri kepada luar. Penerbit Universiti Perguruan Guangxi (Guangxi Normal University Press) merupakan salah satu badan penerbitan yang mementingkan hubungan dengan luar dan sedang merancang untuk mengeluarkan Kumpulan Terjemahan Hasil Klasik China Dalam Bahasa-bahasa Negara ASEAN. Rancangan ini masih dalam proses pelaksanaan. Hal ini bukan sahaja penting dalam bidang penterjemahan kepada masyarakat China tetapi juga menjadi satu peluang yang baik kepada negara-negara ASEAN untuk memahami dan menjalinkan hubungan

dengan negara China. Universiti Pengajian Bahasa-bahasa Asing Guangdong (GDUFS) dan Universiti Etnik-Etnik Guangxi (Guangxi Universiti for Nationalities) yang dipertanggungjawabkan sebagai penterjemah utama negara China merupakan pusat pendidikan bahasa negara-negara yang tidak digunakan secara meluas di dalam dunia. Kedua-dua universiti ini mempunyai kelebihan kerana mengetahui bahasa negara-negara ASEAN. Usaha ketiga-tiga pihak ini dapat menyiarkan budaya klasik China ke negara-negara ASEAN.

Pegawai UNESCO berpendapat bahawa komunikasi kebudayaan merupakan salah satu fenomena globalisasi.^[1] Oleh yang demikian, kami akan mencuba sedaya upaya untuk mengembangkan ilmu perkembangan sejarah ini.

Sekian.

Liu Zhiqiang

25 Januari 2015

[1] *Ucapan daripada Menteri Dasar Budaya dan Pertukaran Budaya UNESCO Katrina Steno dari Perspektif Asia Timur Budaya Dunia*. Beijing: Penerbit Universiti Peking, 2004, hlm.3.

荀子选译

Terjemahan Pilihan Xunzi

前 言

《荀子》是战国末年著名唯物主义思想家、文学家荀子的著作，是儒家学派的重要典籍，是研究荀子思想和先秦各派学说的重要材料。

荀子（约公元前 313—公元前 238 年），名况，字卿，又称孙卿，战国末期赵国（今山西东部、河北南部一带）人。荀子是继孔子、孟子之后的又一位儒家学派的重要代表。荀子三次担任齐国临淄（今山东淄博）稷下学宫的祭酒（首席学官），很有名望，他在稷下这一文化学术中心积累了丰富的思想营养，为他后来综合诸家之说，确立自己的思想体系，打下了扎实的基础。著名的法家代表人物李斯、韩非都曾受业为弟子。

《荀子》一书，刘向校定为三十二篇，称《荀卿新书》，《汉书·艺文志》称《孙卿子》，唐代杨倞开始为其作注，分为二十卷，改题为《荀子》。本书所选文本以清代王先谦注本初刻本为底本（《诸子集成》，中华书局 1954 年版），并校以其他善本旧刻及古注。

《荀子》内容涵盖哲学、伦理、政治、文学、语言学、教育，乃

至经济、军事等，是先秦一大思想宝库。荀子倡导性恶论，认为“人之性恶，其善者伪也”。所以尤为重视后天学习，《劝学》《修身》等篇，多阐述学习、修身。如“吾尝终日而思矣，不如须臾之所学也”（《劝学》），“见善，修然必以自存也；见不善，愀然必以自省也”（《修身》）。

荀子有明显的儒法合流倾向，在政治思想上主要表现为以礼容法，被称为外儒内法，儒表法里，该观点在《礼论》中有明显体现，即“人生而有欲，欲而不得，则不能无求”，可见，荀子将礼与法看成是同等重要的。

从哲学层面看，荀子是先秦朴素唯物主义思想的代表。荀子认为“天行有常，不为尧存，不为桀亡”，又主张“制天命而用之”，体现了荀子的天人相分的思想，即人要顺应自然规律，在顺应自然规律的前提下发展生产。如《解蔽篇》在谈及认识论方面的问题时说“凡以知，人之性也；可以知，物之理也”，人有认识客观事物的能力，而客观事物本身又是可以被认识的。

荀子所处的战国时代社会动荡不安，荀子又专门论及军事。其军事思想的核心主张是“仁义”，主张“禁暴除害”、“以德兼人”，反对“争夺”，不依仗“权谋”、“势诈”。今天看来，荀子的军事思想仍然是积极进步的，值得称道。

体现荀子集大成者思想的篇章还有：《非十二子》篇以言简意赅的语言评论诸家思想；《正名》篇以明晰的逻辑思维方式阐述正名学说与语言理论，发前人之所未发；而用民歌形式所写的韵文《成相》篇成为后世弹词的起点，《赋》篇与屈原、宋玉的赋一道被称为汉代辞赋的源头，成为后世赋体的典范。这些都是研究先秦学术思想、语言文学所应当关注的。

总之，荀子的学说，源自孔子而又对孔子思想有所发展，成为儒

家思想的重要支流，虽然其精髓是以礼容法，但其思想之广博宏深，内涵之丰富，均为各家思想之大成。荀子善于论辩，谈及问题往往长于推理，善用比喻，表达深刻，说理中肯，值得我们慢慢品味。

本书精选《荀子》最具代表性的100句，博采前人之善说，精心释义，并配绘精美插图，为了解先秦诸家思想文化提供一个优质读本。

Prakata

Xunzi ialah karya Xunzi, ahli fikir materialisme dan sasterawan yang terkenal pada hujung Zaman Negeri-negeri Berperang, juga merupakan kitab Konfusianisme dan bahan rujukan yang penting untuk men-gaji fikiran Xunzi dan pelbagai aliran fikiran sebelum Dinasti Qin.

Xunzi (kira-kira 313 SM – 238 SM), namanya Kuang, aliasnya Qing, juga disebut Sun Qing, ialah orang negeri Zhao (bahagian timur Provinsi Shanxi dan bahagian selatan Provinsi Hebei pada masa kini) pada hujung Zaman Negeri-negeri Berperang. Xunzi merupakan seorang tokoh aliran Konfusianisme yang penting selepas Kongzi dan Mengzi. Xunzi pernah tiga kali memegang jawatan Jijiu (pegawai pendidikan utama) di kota Linzi (kota Zibo di Provinsi Shandong pada masa kini) negeri Qi dan menikmati reputasi besar. Beliau dapat mengumpulkan banyak pengalaman pemikiran di kota Jixia, iaitu pusat budaya dan aka-demi pada masa itu. Ini telah meletakkan dasar yang teguh bagi beliau

untuk menyimpulkan pelbagai aliran fikiran dan kemudian mendirikan sistem fikiran sendiri. Tokoh-tokoh aliran fikiran Legalisme (bahasa China: “Fa”) yang terkenal, Li Si dan Han Fei pernah menuntut ilmu daripadanya.

Buku *Xunzi* disemak oleh Liu Xiang menjadi 32 bab dan dikenali sebagai *Buku Baru Xun Qing*, juga disebut *Sun Qing Zi* dalam buku *Hanshu· Yi Wen Zhi*. Pada Dinasti Tang, Yang Liang mula membuat penerangan untuk buku ini. Dia membahagikannya kepada 20 jilid dan menukarkan tajuknya menjadi *Xunzi*. Teks-teks yang dipilih dalam buku ini berdasarkan versi cetakan pertama yang diberi keterangan oleh Wang Xianqian pada Dinasti Qing (*Zhuzi Jicheng*, Beijing: Zhonghua Book Company, 1954), dan merujuk kepada versi-versi yang lain.

Buku *Xunzi* meliputi bidang-bidang falsafah, etika, politik, sastera, linguistik, pendidikan, ekonomi, ketenteraan dan lain-lain, merupakan satu khazanah fikiran sebelum Dinasti Qin. *Xunzi* menganjurkan teori “sifat manusia adalah jahat pada asalnya”. Beliau berpendapat bahawa “Sifat semula jadi manusia jahat, semua kebaikan adalah usaha manusia.” Oleh sebab itu, beliau amat mementingkan pendidikan sesudah seseorang dilahirkan. Bab-bab seperti *Menasihati untuk Belajar*, *Menyempurnakan Budi Pekerti Sendiri* dan lain-lain semua bertujuan untuk menghuraikan bagaimana belajar dan menyempurnakan budi pekerti. Misalnya “Saya pernah berfikir sepanjang hari, tetapi tidak sebaik seperti belajar sebentar. (*Menasihati untuk Belajar*)”, “Apabila seseorang melihat kebaikan, dia mesti mengkaji diri sendiri ada atau tidak. Apabila seseorang melihat kejahatan, dia mesti berwaspada dan mengkaji diri sendiri ada atau tidak. (*Menyempurnakan Budi Pekerti Sendiri*)”